

(טו) הַעֲשִׂיר לְאִירֹבָה וְהִדֹּל לֹא יִמְעִיט מִמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל לְתֵת אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם:

טו דַּעְתִּיר לֹא יִסְגִי וּדְמַסְפֵּן לֹא יִזְעַר מִפְּלִגּוֹת סִלְעָא לְמַתָּן ית אַפְרָשׁוּתָא קָדָם יִי לְכַפְרָא עַל נַפְשֹׁתֵיכוֹן:

כ"ה ◀ **לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם** • שלא תנגפו על ידי מגיז. דבר אחר: לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם, לפי שרמזו להם כאן ג' תרומות, שנכתב כאן תרומת ה', ג' פעמים: אחת, תרומת אדנים, שִׁמְנָאן כְּשֶׁהִתְחִילוּ בַּנְדָּבַת הַמִּשְׁפָּן, וְנִתְּנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל וְעֵלָה לְמֵאֵת הַכֹּפֶר, שִׁנְאַמֵּר (לקמן לה): "וְכֹסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֹּפֶר", וּמֵהֶם נַעֲשׂוּ הָאֲדָנִים, שִׁנְאַמֵּר "וַיְהִי מֵאֵת כֹּפֶר הַכֹּסֶף וְגו'". וְהַשְּׂנִית אֵף הִיא עַל יְדֵי מַגִּיז, שִׁמְנָאן מִשְׁהוּקֵם הַמִּשְׁפָּן, הוּא הַמַּגִּיז הָאֲמוּר בַּתְּחִלַּת חֲמֵשׁ הַפְּקוּדִים (במדבר א): "בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׂנִית", וְנִתְּנוּ כָּל אֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, וְהֵן לְקִנּוֹת מֵהֵן קָרְבָּנוֹת צְבוּר שֶׁל כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְהַשְּׂוִי בָהֶם עֲנִיִּים וְעֲשִׂירִים, וְעַל אוֹתָהּ תְּרוּמָה נֶאֱמָר: "לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם", שֶׁהַקָּרְבָּנוֹת לְכַפְרָה הֵם בָּאִים. וְהַשְּׂלִישִׁית, הִיא תְּרוּמַת הַמִּשְׁפָּן, כְּמוֹ שִׁנְאַמֵּר (לקמן לה): "כָּל מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וְנִחֲשֶׁת" וְלֹא הִיָּתָה יָד כָּלָם שָׁוָה בָּהּ, אֲלֵא אִישׁ אִישׁ מֵה שֶׁנָּדְבוּ לָבוֹ.

(טז) וְלִקְחֹתָ אֶת־כֶּסֶף הַכֹּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכְרוֹן לְפָנַי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם:

טז וְתִסַּב ית כֶּסֶף כְּפֹרִיא מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִתֵּן יתָהּ עַל פְּלִחוֹן מִשְׁפָּן זְמָנָא וְיֵהִי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכְרָנָא קָדָם יִי לְכַפְרָא עַל נַפְשֹׁתֵיכוֹן:

כ"ה ◀ **וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד** • לְמַדָּתָּ, שֶׁנֶּצְטוּוּ לְמִנּוּתָם בַּתְּחִלַּת נְדָבַת הַמִּשְׁפָּן אַחַר מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל,

רש"י כפשוטו - מהדורת לשם

מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל שֶׁנֶּצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל לִיתֵן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְהֵן נִיתְּנִים כְּדִי לְקִנּוֹת מֵהֵן קָרְבָּנוֹת־צְבוּר שֶׁל כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְהַשְּׂוִי בָהֶם - בַּשֶּׁקֶלִים הַנִּיתְּנִים לְקָרְבָּנוֹת - עֲנִיִּים וְעֲשִׂירִים כְּאֶחָד, שְׂכּוּלָם נוֹתְנִים מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל בְּשָׁנָה, וְעַל אוֹתָהּ תְּרוּמָה (הַשְּׂנִיָּה) נֶאֱמָר כָּאֵן: 'לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם', לְפִי שֶׁהַקָּרְבָּנוֹת הַנֶּקֱנִים מִן הַשֶּׁקֶלִים הֵלְלוּ לְכַפְרָה הֵם בָּאִים; וְהַתְּרוּמָה הַשְּׂלִישִׁית הַנֶּקֱמֹת כָּאֵן, הִיא תְּרוּמַת הַמִּשְׁפָּן, כְּמוֹ שִׁנְאַמֵּר (לקמן לה, כד) 'כָּל מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וְנִחֲשֶׁת הַבֵּיאוֹ אֵת תְּרוּמַת ה'; וְאוּלַם אוֹתָהּ הַתְּרוּמָה לֹא הִיָּתָה עַל יְדֵי מַגִּיז, וְלֹא הִיָּתָה יָד (חֶלֶק) כּוֹלֵם שָׁוָה בָּהּ, אֲלֵא אִישׁ אִישׁ תָּרַם מֵה שֶׁנָּדְבוּ לָבוֹ [כְּמוֹ שִׁנְאַמֵּר (לעיל כה, א) 'מֵאֵת כָּל אִישׁ אִישׁ יִדְבְּנוּ לָבוֹ'] (בא"ט): תורה טו

תְּרוּמַת־אֲדָנִים - תְּרוּמַת הַכֶּסֶף שֶׁמִּמֶּנָּה נַעֲשׂוּ הָאֲדָנִים לְקָרְשֵׁי הַמִּשְׁפָּן, וְתְרוּמָה זוֹ נִיתְּנָה עַל יְדֵי מַגִּיז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שִׁמְנָאן מִשְׁהוּ כְּשֶׁהִתְחִילוּ בַּנְדָּבַת צָרְכֵי הַמִּשְׁפָּן בְּפִרְשֵׁת תְּרוּמָה (לעיל כה, ב, וברש"י שם), וְנִתְּנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל כְּמִבּוּאֵר בְּפִרְשָׁה זוֹ, וְעֵלָה מִשְׁקַל כָּל חֻצְאֵי הַשֶּׁקֶלִים לְמֵאֵת הַכֹּפֶר, שִׁנְאַמֵּר (לקמן לה, כה) 'וְכֹסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֹּפֶר', וּמֵהֶן נַעֲשׂוּ הָאֲדָנִים, שִׁנְאַמֵּר (שם פסוק כז) 'וַיְהִי מֵאֵת כֹּפֶר הַכֹּסֶף לְצַקַּת אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדָנֵי הַפְּרֻכַת מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַכֹּפֶר כֶּכָּר לְאֶדָן; וְהַתְּרוּמָה הַשְּׂנִית הַנֶּקֱמֹת כָּאֵן, אֵף הִיא נִיתְּנָה עַל־יְדֵי מַגִּיז, שִׁמְנָאן מִשְׁהוּ תִיכָף מִשְׁהוּקֵם הַמִּשְׁפָּן, וְהוּא הַמַּגִּיז הָאֲמוּר בַּתְּחִלַּת חֲמֵשׁ הַפְּקוּדִים [סִפָּר בַּמִּדְבָּר, הַפּוֹתַח בְּפְקוּדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (רע"ט)] (במדבר א, א"ב) 'בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׂנִית וְגו', שָׂאוּ אֵת רֹאשׁ כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְגַם בְּאוֹתָהּ הַתְּרוּמָה נִתְּנוּ כָּל אֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, וְהוּא

לְמִלְחָמָה, שֶׁהֵם בְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה (ראה במדבר א, א), הֵם אֵלוֹ הַנּוֹתְנִים תְּרוּמַת ה' וְנֶקֱמִים בְּמִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל. לְמִדָּה הַכְּתוּב כָּאֵן שְׂאִין הַפְּחוֹת מִן עֲשָׂרִים שָׁנָה יוֹצֵא לְצָבָא, וְאִינוּ נִמְנָה בְּכֹלל מַגִּיז אֲנָשִׁים, שְׂאִינוּ בְּכֹלל 'אִישׁ' הָאֲמוּר לְמַעֲלָה (פסוק יב) וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּכָּר נַפְשׁוֹ (משכ"ט): תורה טו

(טו) **לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם**. אֵין מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל מְכַפֵּר לָכֵם עַל הַחֻטָּאִים, אֲלֵא מַעֲבִיר אֵת סִכְנַת הַנֶּגֶף הַכְּרוּכָה בְּמַגִּיז מִסְפָּרְכֶם. וְלִשׁוֹן 'לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם' פִּירוּשׁוֹ: 'לְהִיּוֹת כּוֹפֶר לְנַפְשֵׁיכֶם' שֶׁלֹּא תִּנְגַּפוּ עַל־יְדֵי הַמַּגִּיז (גרא). דְּבַר אַחַר - דְּרָךְ אַחֲרַת לְפִרְשׁ אֵת הַכְּתוּב, כִּי 'לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם' הוּא אֵכָן לְשׁוֹן כְּפָרָה עַל חֻטָּא, לְפִי שְׂרַמְזוּ לָהֶם כָּאֵן ג' תְּרוּמוֹת שֶׁנֶּצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶן, שֶׁנֶּכְתַּב כָּאֵן 'תְּרוּמַת ה' שֶׁלֹּשׁ פְּעֻמִּים: א. מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה' (פסוק יב); ב. יתֵּן תְּרוּמַת ה' (פסוק יד); ג. לְתֵת אֵת תְּרוּמַת ה' (פסוק טו), כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ תְּרוּמוֹת שֶׁנֶּצְטוּוּ עֲלֵיהֶן יִשְׂרָאֵל: אַחַת - הַתְּרוּמָה הַאֶחָת הִיא